

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1950.

SÉANCE DU 28 JUIN 1950.

Proposition de loi portant création de conseils consultatifs régionaux.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le problème des rapports entre le pouvoir central et les diverses régions du pays est posé devant le Parlement et le pays d'une manière qui ne permet plus d'en éluder ou d'en retarder la solution.

Au mouvement flamand d'autrefois est venu s'ajouter aujourd'hui un mouvement wallon. Les habitants des provinces du Sud sont convaincus que leur région n'est pas équitablement traitée au sein de l'Etat belge centralisé et que des mesures doivent être prises d'urgence pour remédier aux griefs wallons. Les revendications de caractère régional se multiplient et il ne sera bientôt plus possible de différer l'examen des causes du malaise constaté et des remèdes qu'il conviendrait d'y apporter.

Le Parlement a été saisi à différentes reprises, depuis la libération du territoire, de problèmes de cet ordre. Ce fut le cas en novembre 1945 lors d'un vaste débat à la Chambre, au cours duquel l'honorable Ministre des Affaires Etrangères, M. Paul-Henri Spaak parlant au nom du Gouvernement, reconnut l'existence d'un malaise wallon et la nécessité d'y porter sérieusement remède. Ultérieurement, la Chambre fut saisie d'une proposition de loi tendant à organiser la procédure de revision de la Constitution en vue d'instaurer en Belgique, un régime fédéral. Cette proposition se heurta à l'article 84 de la Constitution qui interdit la revision constitutionnelle en période de régence. Plus récemment, une proposition due à l'initiative de M. Harmel, député de Liège, aboutit à la création d'un centre d'études ayant pour objet la recherche de solutions aux problèmes régionaux.

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1950.

VERGADERING VAN 28 JUNI 1950.

Wetsvoorstel tot oprichting van gewestelijke raden van advies.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het vraagstuk van de betrekkingen tussen het centraal gezag en de verscheidene gewesten van het land wordt het Parlement en het land derwijze gesteld dat het niet meer mogelijk is de oplossing ervan te ontwijken of uit te stellen.

Bij de Vlaamse beweging van vroeger is zich thans een Waalse beweging komen voegen. De inwoners van de Zuidelijke provinciën zijn overtuigd dat hun streek in de schoot van de gecentraliseerde Belgische Staat niet naar billijkheid behandeld wordt en dat ten spoedigste maatregelen dienen getroffen om aan de Waalse grieven tegemoet te komen. De eisen van gewestelijke aard worden menigvuldiger en het zal weldra niet meer mogelijk zijn het onderzoek naar de oorzaken van de ondervonden malaise en naar de middelen om die te verhelpen, nog langer uit te stellen.

Sedert de bevrijding van het grondgebied werden bij het Parlement herhaalde malen vraagstukken van die aard ahangig gemaakt. Zulks was het geval in November 1945, bij een breedvoerig debat in de Kamer, in de loop waarvan de geachte Minister van Buitenlandse Zaken, de h. Paul-Henri Spaak, als woordvoerder voor de Regering, het bestaan van een Waalse malaise en de noodzakelijkheid dit ernstig te verhelpen, toegaf. Later werd bij de Kamer een wetsvoorstel ingediend, dat tot doel had de procedure van herziening van de Grondwet in te richten, ten einde in België een federaal stelsel in te voeren. Dit voorstel stuitte op artikel 84 van de Grondwet, waarbij grondwetsherziening tijdens een regentschap verboden wordt. Later nog leidde een voorstel van de h. Harmel, volksvertegenwoordiger voor Luik, tot de oprichting van een studiecentrum dat zich tot oogmerk stelt naar oplossingen voor de gewestelijke vraagstukken uit te zien.

Nous pensons que, sans préjuger de l'examen d'une révision du statut politique de la Belgique, ni de l'étude des solutions qui seront préconisées dans la suite par le centre d'études, il y a lieu sans plus attendre d'apporter aux problèmes qui nous préoccupent un commencement de solution. Dans cet ordre d'idée, nous pensons que la première chose à faire est de créer des organes consultatifs, composés d'hommes compétents et représentatifs des activités diverses de leurs régions, et qui pourraient dès à présent fournir au Gouvernement et aux Chambres législatives des avis précieux quant aux besoins des régions et quant aux problèmes les plus urgents auxquels il faudrait apporter dès maintenant des solutions. Il est contraire à l'intérêt public de laisser les revendications, les malaises et les mécontentements s'exacerber, alors qu'il serait possible dès à présent d'y remédier dans une mesure appréciable. La création d'organes consultatifs est de nature, pensons-nous, à donner aux pouvoirs publics des moyens d'investigation qui font actuellement défaut, en même temps qu'elle permettrait aux tendances régionales de trouver des moyens d'expression appropriés.

Examen des articles:

Il nous a paru opportun de proposer la création de trois conseils et non de deux. S'il est exact que la Belgique ne comprend que deux régions au point de vue linguistique, par contre il nous semble plus conforme à la réalité des choses d'en distinguer trois dès le moment où l'ensemble des problèmes politiques, économiques, sociaux et culturels doit être examiné.

Le nombre des membres de chaque conseil doit être assez élevé pour permettre une représentation équitable des diverses provinces de même que des divers milieux sociaux. En même temps, il doit être assez restreints pour que le nouvel organisme puisse travailler efficacement et rapidement. Le chiffre de trente nous a paru répondre à ce double souci. En groupant quelques hommes politiques, quelques représentants des grandes activités économiques, quelques représentants des milieux syndicaux, quelques personnes appartenant aux milieux des classes moyennes et des milieux agricoles, et enfin quelques universitaires, il nous paraît possible de créer un organisme qui, sans avoir la prétention d'être une représentation parfaite de toutes les activités d'une région, sera très suffisamment représentatif pour pouvoir exprimer les vœux, les aspirations et les besoins essentiels de celle-ci.

Le mode des nominations des membres des conseils constitue incontestablement une question délicate. Il nous a paru difficile, étant donné l'organisation

Wij denken dat, zonder vooruit te lopen op de uitslag van het onderzoek van een herziening van het politiek statuut van België, noch op de studie van de oplossingen die naderhand door het opgerichte studiecentrum zullen voorgestaan worden, er zonder langer te wachten aan de vraagstukken die onze zorgen hebben, een begin van oplossing moet gegeven worden. In deze gedachtengang menen wij dat de eerste stap op die weg er moet in bestaan adviserende lichamen tot stand te brengen, samengesteld uit bevoegde mensen die de verscheidene bedrijvigheden van hun gewest vertegenwoordigen en die reeds nu aan de Regering en aan de Wetgevende Kamers kostelijke adviezen zouden kunnen verstrekken, betreffende de behoeften van de gewesten en betreffende de meest dringende vraagstukken, waaraan reeds nu oplossingen zouden moeten gegeven worden. Het is strijdig met het openbaar belang de eisen, de mistoestanden en de onenigheid nog scherper te laten worden, daar waar het zou mogelijk zijn reeds nu, in een merkelijke mate, zulks te verhelpen. De oprichting van adviserende lichamen zou, denken wij, aan de openbare machten speurmiddelen kunnen aan de hand doen die thans ontbreken, terwijl zij de gewestelijke strekkingen de gelegenheid zou bieden passende uitingsmiddelen te vinden.

Onderzoek der artikelen.

Het kwam ons gelegen voor, de oprichting van drie en niet twee raden voor te stellen. Al is het juist dat België uit taalkundig oogpunt slechts twee gewesten omvat, toch blijkt het ons daarentegen meer met de werkelijke stand van zaken in overeenstemming te zijn er drie te onderscheiden, als eenmaal de gezamenlijke politieke, economische, maatschappelijke en culturele vraagstukken moeten onderzocht worden.

Het ledenaantal van elke raad moet hoog genoeg zijn om een billijke vertegenwoordiging van de verscheidene provinciën, alsook van de verscheidene maatschappelijke kringen te vertegenwoordigen. Tevens moet dat getal beperkt genoeg zijn opdat het lichaam doelmatig en vlug kunne werken. Het cijfer dertig bleek ons aan die dubbele eis te beantwoorden. Door de groepering van enkele politieke persoonlijkheden, enkele vertegenwoordigers van de grote economische bedrijvigheidstakken, enkele vertegenwoordigers van de vakverenigingswereld, enkele tot de middenstand en tot de landbouwkringen behorende personen en, ten slotte, enkele persoonlijkheden uit de universiteitswereld, lijkt het ons mogelijk een lichaam tot stand te brengen, dat, zonder er aanspraak op te maken een volmaakte vertegenwoordiging van al de bedrijvigheden van een gewest te zijn, ruim genoeg vertegenwoordigend zal zijn om de verlangens, de verzuchtingen en de hoofdzakelijke behoeften er van tot uiting te brengen.

De wijze van benoeming van de leden van deze raden vormt onbetwistbaar een kiese aangelegenheid. Het kwam ons moeilijk voor, gelet op de eenheids-

unitaire du Parlement, de confier cette désignation aux Chambres législatives et nous avons préféré nous en rapporter à la sagesse de l'exécutif. C'est le pouvoir exécutif qui a procédé précédemment à la nomination des membres des conseils culturels institués auprès du Ministère de l'Instruction Publique, nous croyons qu'on peut lui laisser le soin de nommer les conseils de telle sorte qu'ils soient réellement représentatifs des tendances actuelles des régions. S'il en était autrement, au surplus, les conseils seraient dépourvus de toute autorité et leurs avis sans valeur; nous sommes convaincus que le Gouvernement sera pénétré de la nécessité d'organiser des conseils réellement représentatifs et qui, à ce titre, puissent apporter une contribution réelle à la solution des problèmes envisagés.

Les autres articles de la proposition ne nous paraissent pas nécessiter d'autres commentaires. Signalons simplement que nous avons pensé que le caractère général de la compétence des conseils consultatifs, de même que l'importance de leur mission, seraient soulignés en les rattachant aux services dépendant directement du Premier Ministre.

J. ALLARD.

organisatie van het Parlement, die aanstelling aan de wetgevende Kamers toe te vertrouwen en wij hebben er de voorkeur aan gegeven ons op de wijsheid van de uitvoerende macht te verlaten. Het is de uitvoerende macht die vroeger de leden van de bij het Ministerie van Openbaar Onderwijs ingestelde cultuurraden heeft benoemd; wij denken dat men de zorg aan haar kan overlaten de raden derwijze te benoemen dat zij werkelijke vertegenwoordigers van de huidige strekkingen der gewesten zijn. Mocht het overigens anders gaan, dan zouden de raden elk gezag missen en hun adviezen zouden geen waarde hebben; wij zijn overtuigd dat de Regering zal door drongen zijn van de noodzakelijkheid waarlijk vertegenwoordigende raden op te richten, die, als dusdanig, werkelijk tot de oplossing van de in beschouwing genomen vraagstukken kunnen bijdragen.

De overige artikelen van het voorstel schijnen ons generlei commentaar te vergen. Laten wij er eenvoudig op wijzen dat wij gedacht hebben dat het algemeen karakter van de bevoegdheid der raden van advies, alsmede de belangrijkheid van hun opdracht, sterker zouden beklemtoond worden door ze onder de rechtstreeks van de Eerste-Minister afhangende diensten te doen ressorteren.

Proposition de loi portant création de conseils consultatifs régionaux.

ART. 1er.

Il est créé trois conseils consultatifs régionaux pour chacune des régions flamande, wallonne et bruxelloise.

ART. 2.

Les conseils consultatifs sont composés de personnalités représentatives des activités politiques, économiques, sociales et culturelles de leur région.

Le nombre des membres de chaque conseil est fixé à trente.

Les membres sont nommés par arrêté royal pour une période de quatre ans. Leur mandat est renouvelable.

ART. 3.

Les conseils consultatifs donnent leur avis sur toutes les questions qui leur sont soumises par le Roi ou par l'une des deux Chambres.

Ils peuvent également donner leur avis d'office sur toutes les propositions et projets de loi dont le Parlement est saisi et, d'une manière générale, sur toutes les questions intéressant la vie politique, administrative, économique, sociale ou intellectuelle de leur région.

ART. 4.

Les avis donnés par les conseils consultatifs sont publiés dans les documents parlementaires de l'une ou l'autre des deux Chambres.

ART. 5.

Les conseils consultatifs peuvent délibérer en commun s'ils le jugent à propos.

ART. 6.

Les membres des conseils ont droit au remboursement de leurs frais de déplacement. Des jetons de présence peuvent leur être alloués.

Le secrétaire de chaque conseil est nommé par le Roi sur proposition du conseil intéressé.

Les frais de fonctionnement des conseils consultatifs sont inscrits au budget du Premier Ministre.

ART. 7.

Le Premier Ministre est chargé de l'exécution de la présente loi.

J. ALLARD.
E. YERNAUX.
A. BUISSERET.

Wetsvoorstel tot oprichting van gewestelijke raden van advies.

ART. 1.

Er worden drie gewestelijke raden van advies opgericht : een voor het Vlaamse, een voor het Waalse en een voor het Brusselse gewest.

ART. 2.

De raden van advies zijn samengesteld uit representatieve persoonlijkheden der politieke, economische, maatschappelijke en culturele takken van bedrijvigheid van hun gewest.

Het aantal leden van elke raad is vastgesteld op dertig.

De leden worden bij koninklijk besluit benoemd voor een tijdperk van vier jaar. Hun mandaat is hernieuwbaar.

ART. 3.

De raden van advies brengen advies uit over alle kwesties die hun door de Koning of door een van beide Kamers worden voorgelegd.

Zij kunnen eveneens van ambtswege advies uitbrengen over al de voorstellen en ontwerpen van wet die bij het Parlement worden ingediend, en, in het algemeen, over al de kwesties betreffende het politiek, administratief, economisch, maatschappelijk of geestelijk leven in hun gewest.

ART. 4.

De door de raden van advies verstrekte adviezen worden in de parlementaire stukken van een van beide Kamers bekend gemaakt.

ART. 5.

De raden van advies kunnen gemeenschappelijk beraadslagen, wanneer zij zulks gelegen oordelen.

ART. 6.

De leden van de raden hebben recht op terugbetaling van hun verplaatsingskosten. Presentiepenningen kunnen hun worden toegekend.

De secretaris van elke raad wordt, op de voordracht van de betrokken raad, door de Koning benoemd.

De werkingskosten van de raden van advies worden op de begroting van de Eerste-Minister uitgetrokken.

ART. 7.

De Eerste-Minister is belast met de uitvoering van deze wet.